

NAAMLIJST VAN DE GEZINSHOOFDEN TE KLERKEN IN 1770

De gemeente Klerken, waarvan de oppervlakte eertijds nagenoeg 1705 ha. bedroeg, is sedert Houthulst in 1928 er als zelfstandige gemeente werd van afgescheiden, nog slechts nagenoeg 744 ha groot. Aan de geschiedenis van dat «Reizigers»-dorp, dat vooral door de bekende «BuschkanTERS of BuschkijTERS» van Houthulst befaamd was, werden in de laatste jaren twee studies gewijd¹. Die van de gemeente-secretaris, Jos. Desmyttere, *Klerken, dorp op de heuvel*, verscheen in 1954, en bevat alleen nieuwe gegevens over de laatste honderd jaar. Ook voor de belangwekkende studie over het volksleven, die Jos. Janssen in 1964 onder de titel: *Klerken in de goên ouden tijd* uitgaf, is dat het geval.

De geschiedenis van het oude Klerken vóór de Franse Omwenteling is ook door de vroegere navorsers weinig bestudeerd². De archieven van parochie en dorp, die sedert het tweede kwart van de 17e eeuw te grote dele bewaard zijn, bevatten vele en onbekende gegevens over de ontwikkeling van het dorp in de 18e eeuw³. Klerken kende immers in de tweede helft van die eeuw evenals het naburige Veurne-ambacht en de kasselrij Ieper, een belangrijke aangroei van bevolking⁴. Deze ging te Klerken gepaard met een ware her-

1. Voor de bijnamen van het dorp, vgl. J. Cornelissen, *Nederlandsche volks humor op stad en dorp, land en volk*, dl. II (Antwerpen, 1929), blz. 196. Men sprak ook van «De vechTERS», en in de jongste tijd van «De Klerkse beetepLUKKERS», cf. (L. Dendooven), *Dit is West-Vlaanderen. Steden, gemeenten, bevolking*, dl. II (St.-Andries, z.d. 1960), blz. 752-757, waar men een grondplan van het dorp vindt.

2. Zie de bibliografie bij P. Allossery, *Geschiedkundige Boekenschouw over het huidige West-Vlaanderen in 't algemeen en zijne gemeenten in 't bijzonder*. Dl. II (Brugge, 1913), blz. 47-48, en L. De Wachter, *Repertorium van de Vlaamsche gouwen en gemeenten*, dl. III (Antwerpen 1945), blz. 184 en 100-101; dl. IV (Antwerpen, 1957), blz. 135-136 en 115-116.

3. Over de archieven, vgl. E. vanden Bussche, *Inventaire des archives de l'Etat à Bruges. Section première: Franc de Bruges, ancien quatrième membre de Flandre*. T. II, Registres. Brugge, 1884, blz. 253-254 (parochierekeningen), blz. 418-419 (kerkrekeningen en blz. 516 (parochierekeningen). Enkele stukken bevinden zich op het Archief van het Bisdom Brugge. Verzameling parochies, onder Klerken, en meer in het bijzonder in het Fonds Bisdom Ieper, Register 110, folio 2, n. 6.

4. Over die bevolkingsgroei, zie D. Dalle, *De bevolking van Veurne-ambacht in de 17e en de 18e eeuw*. Brussel, 1963 (Verh. Kon. Vl. Acad.), blz. 53-56.

opleving van de zielezorg. Vooral aan de verfraaiing van de kerk werd grote zorg besteed. Vanaf het einde van de jaren 1760 werd inderdaad een hele reeks werken uitgevoerd, die het gebouw en het mobilair geheel vernieuwden⁵. In 1768 begon men met het muurbescot rondom het hoogaltaar; het bestaande bescot werd verwijderd en door een splinternieuw vervangen. Wat van het bestaande overbleef, werd in kleine loten aan de parochianen verkocht. In 1772 was het de beurt van de communiebank, en in 1774 bestelde men bij twee schrijnwerkers van St.-Winoksbergen een nieuw hoogaltaar, dat het jaar daarna door Pieter de Cau, «marbeleerder ende schilder» vooraan verguld en bezijden gemarbreerd werd. Dat zelfde jaar liet men twee nieuwe «synghebancken» vervaardigen, terwijl men in 1776 het middenkoor met muurbescot liet bekleden, om in 1778 ook de beide zijkooren, die van St.-Nikolaas en die van O.-L.-Vrouw op dezelfde wijze te verfraaien. In 1778 voegde men daar een antependium aan toe: het was blijkbaar een zeer bescheiden stuk, want het houtwerk werd aan een timmerman ter plaats toevertrouwd, terwijl de vrouw van de koster voor de bekleding zorgde. Die reeks herstellingen werd besloten in 1780 met het herschilderen van de gehele kerk; men had dat werk in aanbesteding gegeven, en het was Albert van de Walle uit Diksmuide, die het laagste aanbod had ingediend; voor nagenoeg 26 pd. gr. nam hij op zich het «lambercheersel in de kercke» te verven en de muren te witten.

Ook voor de liturgische benodigdheden werd gezorgd; de zilversmid Levis van Diksmuide herstelde in 1770 de «montaige» van de kelk en leverde een zilveren H. Oliebusje; bij de zilversmid Coene te Ieper werd in 1773 een nieuwe pateen besteld, terwijl men bij een niet genoemde tingietier twee nieuwe «engelsche tinnen wijnampullen» kocht. Bovendien schafte men zich in 1774 bij de drukker Moerman van Ieper een nieuwe Antiphonale en een nieuwe Missale aan.

In 1772 had men ook een nieuwe biechtstoel laten ma-

5. De uitvoering van de hier vermelde werken blijkt uit de kerkrekeningen (vgl. n. 2). W.H.J. Weale heeft in *Les Eglises du Doyenné de Dixmude. Notices historiques et descriptives suivies de nombreux documents*, dl. II (Brugge, z.d., 1874) blz. 214-215 enkel de voornaamste teksten uit die rekeningen uitgegeven. Van afzonderlijke bronverwijzing werd afgezien, men kan de tekst onder het betrokken jaar zonder moeite in de rekening terugvinden.

ken. Het ruwwerk werd besteld bij de plaatselijke timmerman Ferdinand van Overbeke, en de beeldhouwer Pieter Pilgrims van Ieper leverde de «snijderie», terwijl men in 1776 «een metalen cricke met waepen» voor die biechtstoel aankoopt. Het gold hier het aanbrengen van een tweede biechtstoel, noodzakelijk geworden door het aanstellen van een onderpastoor.

De pastoor Ivo Ignatius Depuydt had inderdaad in 1769 de procedure tot het verkrijgen van een onderpastoor in gang gezet ⁶. De bevolkingsgroei had hem verplicht de hulp van de paters Recoletten van Diksmuide in te roepen, en sedert twintig jaren stond één van die paters 's zondags voor de vroegmis in. De pastoor kon de hoofdman en de notabelen van de parochie van de «noodsaekkelicheyd van eenen cappelaen» overtuigen, en in 1769 vond hij in Anthonis Peellaert van Diksmuide, oud-schepen van die stad en notaris, een geschikte deskundige ⁷. Na eerst de instemming van de magistraat van het Brugse Vrije te hebben ingenomen, stelde Peellaert een verzoekschrift voor de bisschop van Ieper op. Daarin werd op de bevolkingsgroei gewezen, en vooral op de uitbreiding van de bewoning buiten de dorpskom, meer in het bijzonder, in de omgeving van het Houthulstbos, waarbij de nadruk werd gelegd op de ligging van de kerk in de Noordwestelijke hoek van de parochie en dus op een uur afstand van het Houthulstbos, waar «het meeste ghemeente ... teenemael ongelettert ende van soo aerme gestaethede [is] dat sij sonder hulpe van de disschegoederen ende aelmoessen van particuliere persoonen niet en connen subsisteren». De bisschop liet de zaak niet rusten; hij belastte de deken van de christenheid van het distrikt Diksmuide, P. van Genechten, pastoor van Merkem, met een «visite locael tot ondersouck van de nootsaekkelicheyd van eenen cappelaen», en daar Klerken onder het Brugse Vrije behoorde, onderwierp hij alvast het verzoekschrift aan het

---

6. Die procedure blijkt uit het stuk: «Necessitas vicarii 1770» op het archief van het Bisdom Brugge en uit de parochierekeningen op het Rijksarchief te Brugge (cf. n. 2). Naar de inlichtingen, die ik aan prof. kan. P. Declerck te danken heb, was pastoor Depuydt geboortig van Reningelst, begon zijn studies als seminarist van Ieper te Douai in 1728, en werd op 19 juni 1734 priester gewijd. Het is onbekend wanneer hij pastoor te Klerken werd.

7. Naar R. Pieters, *Geschiedenis van Dixmude naar de beste oorkonden*. Diksmuide, 1885, blz. 320, was hij schepen in 1772 en burgemeester van 1774 tot 1782.

oordeel van de drie Brugse rechtsgeleerden, J.F. Verhove, J. Emmery en L. Kesteloot de jonge. Deze brachten op 5 mei 1770 een gunstig advies uit, onder het voorbehoud «soo langhe als deselve prochie van 700 ofte beth communicanten sal wesen voorsien». Op 6 juni beval de bisschop de zaak aan de tiendeheffers voor te leggen; het verzoekschrift werd op 12 juni aan de abdij van Anchin in de persoon van Bernard Emmanuël de Ghey, ontvanger van die abdij te Diksmuide, en op 15 juni aan S. Donaas te Brugge, in de persoon van Charles Coutteau, ontvanger van het kapittel, betekend. Het is onbekend welke houding de beide tiendeheffers hebben aangenomen, doch ernstige bezwaren schijnen zij niet te hebben doen gelden. Immers reeds het volgende jaar, in 1771, werd de onderpastoor aangesteld; ondertussen was pastoor Depuydt overleden. De nieuwe herder, Lenaard Jozef van Elslande, zette het begonnen hernieuwingswerk krachtdadig voort, en bleef zijn ambt waarnemen, tot de Fransen hem in 1797 uit het dorp wegvoerden ⁸.

De aankomst van de onderpastoor, Johannes Michiel Bouchout, bracht de zorg voor een behoorlijk onderdak mede ⁹. Daar de aanstelling slechts gold voor zover het aantal communicanten, dat op dat ogenblik 716 bedroeg, niet onder 700 zou dalen, ware het voorzichtig geweest zich vooralsnog aan een noodoplossing te houden. Het dorpsbestuur, en met name de hoofdman, Johannes Deseck, en de secretaris, Pieter Jozef Mergaert, dachten er anders over. Er zou een nieuw huis worden gebouwd. Er werd ten andere niet getreuzeld; onmiddellijk ging men aan het werk; men kocht de vereiste bouwmaterialen en stelde een metser aan. Onder de voornaamste leveranciers voor die bouw is men wel enigszins verwonderd Anthonis Peellaert te ontmoeten. Deze oud-schepen en toekomstige burgemeester van Diksmuide, die het ambt van notaris waarnam en als rechts-

8. D. Lescouhier, *Geschiedenis van het kerkelijk en godsdienstig leven in West-Vlaanderen*. Brugge 1926, blz. 308. Naar de inlichtingen, die ik aan prof. kan. P. Declerck te danken heb, werd pastoor van Elslande op 22 augustus 1728 te Ieper geboren, volgde in 1749 als seminarist de lessen bij de Jezuiten te Ieper, en ging de theologie studeren te Douai.

9. Naar de inlichtingen die ik aan prof. kan. P. Declerck te danken heb, werd onderpastoor Bouchout op 13 december 1743 te Diksmuide geboren, studeerde te Douai, en werd vermoedelijk in 1769 priester gewijd.

kundig raadgever van de parochie was opgetreden, versmaadde het niet de 61.500 bakstenen die voor de bouw vereist was, te leveren. In 1772 kwam het huis klaar; lang heeft de nieuwe onderpastoor het niet bewoond. In 1775 heeft hij inderdaad de parochie verlaten, en wordt op 18 augustus om dat jaar vervangen door «cappelaen Claerbout».

Onder de bescheiden die bij het verzoekschrift waren gevoegd, is van belang voor de nadere kennis van het dorpsleven te Klerken in die tijd, een naamlijst van de gezinshoofden met de aanwijzing van het aantal gezinsleden boven de elf jaren, en gevolgd door enkele belangwekkende toelichtingen over de toestand van de parochie. Hoewel men zich kan afvragen of de hoofdman en zijn secretaris bij het opstellen van die naamlijst gewetensvol nagegaan hebben of de kinderen wel aan de leeftijdsvoorwaarden (11 en 14 j.) voldeden, en in het belang van hun verzoek, niet enigszins die leeftijd hebben opgedreven, blijft dit stuk belangrijk genoeg om onverkort te worden afgedrukt.

NAAMLIJST

Pertinente ende prompte lijst van alle de menagen ofte huysgesinnen, communicanten ende kynderen van der oude van elf tot veerthien jaeren complet, staende oock int corte communicanten te worden, met de naemen van de huysmeesters ende huysvrouwen, bevonden binnen de prochie van Clercken, plattelant van het Brughsche Vrije in Vlaenderen, onder het bisdom van Ipre, volghens de visite bij de onderschreven hooftman ende schrijver derselver prochie in de maendt meye 1770 daertoe ghedaen, als volght:

Naemen van de huysmeesters ofte huysvrouwen.	Nomers van de commu- nicanten	Nomers van kynders van elf tot 14 jae- ren complet
Alvooren, heer ende meester Ivo Ignatius		
de Puudt, pastor,	2	0
Jacobus Costenobel	6	0
Jacobus Maes	4	0
Sieur Joannes Igodt	3	0
J.B. vanden Broucke	3	0
Ferdinande Mahieu	2	1
Joannes de Sot	4	1
Jan Braem	3	0
Jan Matheus	2	0

Policarpus Laga	2	0
Isabelle van Duyfhuys	3	0
Philippus Potduvin	4	0
Jacques de Bruyne f. Pieter	3	0
Vidua Thomas Boeck	2	1
Joannes vanden Broucke	4	1
Pieter Bernaert	3	2
Jan vander Sype	4	1
Anthonius Sesien	5	0
Pieter Blancke	3	0
Joannes Reynout	3	0
Joannes Packet	3	1
Joseph Igodt	2	0
Benedictus Rijckaert	2	0
Joannes Verbeke	3	0
Vidua Joseph Muylle	6	0
Pieter vande Velde	5	1
Pieter Dhulster	2	0
Pieter Tant	3	0
Joseph Alberecht	4	2
Joannes Tant	2	1
Andries Albereght	7	0
Joseph de Meulenaere	2	1
Carel François Landtseune	6	0
François Reybrouck	4	0
Joannes van Raes	5	1
Jacobus de Sot	2	0
Franciscus Delporte	7	1
Vidua Philippe Hosten	1	0
Jacques Vercooren	2	0
Vidua Marcellus Verbrugge	1	0
Vidua Valentyn Derdaele	2	1
Jacobus Noé, d'oude	4	0
Jacobus Noé, de jonghe	2	0
Joannes Martin de Bruyne	2	2
Joannes Barberi	2	0
Vidua Pieter de Bez	2	0
Franciscus de Leu	2	0
J.B. Valentin	2	0
Jacobus f. Joannes de Bruyne	3	0
J.B. Castelin	2	2
Joseph van Ronse	4	1
Jacobus Clauw	3	0

Jacques de Ruytter	2	0
Joannes Schotte	3	1
Pieter de Corte	6	1
François Pollet	6	1
Spiridion de Wilde	2	1
Jan Gouwy	3	1
François de la Outre	5	1
Andries Florin	4	0
Joannes Ignatus de Bruyne	4	1
Philippe van Raes	7	0
Jan Baptiste van Driessche	6	0
Pieter van Thourout	2	1
Vidua S. Maddelin	2	1
Joannes Maddelin	5	1
Jan Lapierre	2	0
Carel Lapierre	2	0
Tobias de Clercq	4	0
Pieter Cappelle	3	0
Jacobus de Necker	4	0
Joseph Billiet	4	1
Laureins François	5	0
Joseph van Overbeke	7	0
Pieter de Necker	2	0
Joannes den Duyver	1	1
Ferdinande van Overbeke	2	0
Pieter vander Haeghe	4	0
Joannes Jacobus Muysen	4	0
Emanuel van Raes	2	1
Jacobus de Witte	3	0
Aernoud Verfaillie	4	0
Richardus van Hee	5	0
Antonius Messelier	7	0
Antonius Gyselen	3	2
Benedictus Jacques	5	1
David de Coker	4	0
Vidua N. Zonneman	1	2
Joannes Cussez	3	0
Ignatius Degriecq	3	1
François de Clercq	2	0
Ferdinande Seys	2	0
Pieter Deseck	6	0
Vidua Alexander Amery	5	0
Joannes Hosten	4	0

Silvester de Pickere	2	0
Joannes Clarisse	3	0
Jacob Jonckheere	8	0
Pieter Cussez	4	0
Alexander Crombé	4	0
Alexander Kiecken	2	0
Pieter van Damme	6	0
Pieter Tribou	6	0
Vidua Jan Lavae	2	0
Emanuel de Backere	5	0
Kynderen Jacob Calewaert	5	1
Jacobus van Raes	5	0
François Calewaert	7	0
Jacobus Thevel	2	0
Thomas Masschelier	3	1
Franciscus Verfaillie	6	1
Vidua Pieter Beauprez	6	0
Emanuel de Clercq	2	0
Vidua Charles de Clair	2	0
Jan Verstraete	3	0
Pieter de Bever	2	0
Jan Amery	6	0
Jacobus van Dorpe	4	1
Jan Mahieu	8	0
Matheus de Wulf	5	0
Joannes Jacques	6	0
Pieter de Pape	3	0
Jan Lauwier	2	0
Pieter Braem	2	1
Leonard Deseck	7	0
Joseph Beun	5	0
Franciscus Robays	3	0
Joannes f. Jacob Carnier	4	0
Emanuel Heyndrycx	2	0
Philippus Pysson	2	0
Jan Baptiste Beauprez	2	0
Joannes van Staen	2	0
Joannes f. Emanuel Heindrycx	2	0
Simon Verslijpe	5	0
Jan Baptiste de Speghel	6	0
Pieter van Brabant	4	1
Pieter Verslijpe f. Joseph	3	1
Joseph de Wilde	2	0

Pieter de Ruytter	2	0
Vidua Joannes de Bruyne	7	0
Vidua Joannes vande Velde	1	0
Pieter Martinus Beauprez	6	1
Pieter Jacobus Carnier	2	0
Joseph de Bruyne	6	1
Joannes f. Philippe de Bruyne	2	0
François Vermeersch	2	1
François de Bruyne	8	0
Jan f. Anthonis Beauprez	4	0
Joannes f. Pieter de Bruyne	2	0
Pieter Vanden Bussche	4	1
Winocus de Bruyne	4	1
Vidua Pieter de Wilde, d'oude	2	1
Guillame Demeez	4	1
Jacobus Dumolin	4	0
Joannes de Bruyne f. Jacob.	5	0
Pieter Clauw	2	0
Jacobus de Wilde	3	0
Antonius Verslijpe	6	1
Bernardus Verslijpe	6	1
Christiaen Dumolin	4	1
Jacobus Reybrouck	2	0
Jan Baptist Dumoulin	4	0
Joseph Clauw	8	0
Christiaen Vermeersch	9	1
Pieter Verslijpe f. Nicolai	2	1
Joannes Verslijpe	2	0
Jacobus van Hee	2	0
Nicolaus Vermeersch	2	1
Pieter Joannes Pysson	6	0
Jacobus Sinnagel	2	0
Joseph Waterbley	2	0
Pieter Verslijpe f. Jan	5	0
Ignatius Bogaert	3	1
Joseph den Duyver	2	0
Joannes Beauprez	2	0
Joseph Bogaert	2	1
Jacobus Tant	2	1
Jacobus van Daele	5	0
Laurens de Bruyne	2	0
Carel Pieters	3	0
Emanuel Pieters	2	1

Jacobus van Brabant	6	0		
Joannes van Brabant	3	0		
Jacobus f. Ignatius de Bruyne	2	0		
Vidua Pieter de Wijse	3	2		
Jacobus de Wijse	2	2		
Pieter Pieters	2	0		
Innocentius Tant	3	0		
Pieter Joannes Morisse	2	2		
Dominicus Verbeke	2	1		
Pieter Delhey	3	0		
Pieter Mahieu	2	0		
Vidua Juliaen de Wulf	1	0		
Constant François Verbeke	2	1		
Joseph Carnier	2	0		
François Beauprez	2	0		
Pieter Beauprez	3	1		
Carel Beauprez	3	0		
Jan Baptiste de Man	1	0		
Joannes Dumoulin	2	0		
Joannes de Cock	2	0		
Pieter de Cock	3	0		
Vidua Joseph van Staen	2	0		
Vidua Pieter Vereenoghe	1	0		
Vidua Jan Couvreur	1	0		
Donaes de Man	5	1		
Henricus de Grave, de jonge	2	1		
... Verbeke	3	0		
Pieternelle filia Jacob Verbeke et Cathrine filia Joos Alberegh, woonende met hun- ne ouders, hiervoren geobmitteert	2	0		
Tsamen: 716		75		
Tsamen: 208 menagen.				
Te weten, bij de kercke ende ontrent 't quart heure van daer, 42 menagen			140	12
Ontrent eene alve ure van de kercke ende daerboven, 82 menagen			276	25
Ende drie quart uurs van de kercke ende daerboven, 84 menagen			300	38

Aldus dese liſte van alle de huysgesinnen, huysmeesters, huys-
vrouwen, communicanten ende kynderen, als soontens ende doch-
terkens, van der oude van elf tot 14 jaeren complet, staende in
corten tijt oock communicanten te worden, bevonden in de voor-

seyde prochie van Clerckem, precijselijck ende ghetrauwelijck opgenomen, geformeert bij de onderschreven Pieter Deseck, hooftman ende Pieter Joseph Mergaert schrijver der gemelde prochie, daertoe binnen deselve gevacheert hebbende op den 1en, 2en ende 3en meye 1770, ende tot afmeten d'extendue van diere in 't leste van de maende april 1770. Toorconde ondertekent: Pieter Deseck hooftman, ende P. Mergaert.

TOELICHTINGEN

Reflectien nopende de menagen ofte huysghesinnen, communicanten, situatie, stant, grotte, gheleghentheyte ende extendue der prochie van Clerckem, plattelandt van het Brugsche Vrije onder het bisdom van Ipre.

Alvooren doet te noteren dat de prochie van Clerckem in haer selven begrijpt den nombre van 2300-1-60 roeden lants, volgens den terrier ten jaere 1686 gemaect door sieur Pieter de Vos geswooren lantmeter 's Lants van den Vrijen, boven noch 104 gemeten afgenomen ende geuniert in 's Majesteys bosch van Houthulst.

Voorts, dat deselve prochie is streckende suyt, oost ende noordwest beth als eene mijlle ofte heure in langde, ende ontrent eene alve mijlle in de breete.

Item, dat de kercke staet seer nabij op het noordwesteynde van diere, ontrent het ghescheid van dese ende de prochien van Woumen ende Eessene.

Voorts, dat d'extendue van de kercke suytoostwaert tot de Heirstbaillie ¹⁰, volghens de maete danof gedaen in de maendt april 1770 bestaet in beth als 1200 streckende roeden, wesende (tot 1400 in eene mijlle) 150 roeden meer als $\frac{3}{4}$ van eene mijlle.

Item, degonne van deselve kercke suytoostwaert tot het bosch van Houthulst, geseyt het Vrij Bosch, in beth als 1125 streckende roeden, sijnde 75 roeden meer als $\frac{3}{4}$ van eene ure.

Dat de weggen overal in den winter ende als het sterck regent, door de cleytaghtige aerde ende sleghen grondt teenemael inpraticable sijn soo tot de passage van menschen als beesten.

Item, datter op deselve prochie van Clerckem conforme de voorenstaende lijste bevonden worden 208 huysgesinnen, 716 communicanten ende 75 kynderen van beth als elf tot 14 jaeren complet, die oock in cas van swaere sieckten als communicanten souden moeten geadministreert worden, ende wanof een groot deel tot doen hunne

---

10. Heirstbaillie, nu Terrest, wijk van Houthulst, cf. K. de Flou, *Woordenboek der Toponymie*, dl. XV (Brugge 1934), kol. 778.

eerste communicie, oock nogh, als naer betaemen, daeghelijcx geleert worden.

Voorts, datter boven ende ontrent de drie quart heurs van de kercke bevonden sijn ter nombre van 84 huysgesinnen, 300 communicanten ende 38 kynderen van 11 tot 14 jaeren, boven ende ontrent de alve mijlle van de kercke 82 menagen, 276 communicanten en 25 kynderen ter oude van 11 tot 14 jaeren, ende ontrent een quart boven ende beneden 'tselve vanden bij de kercke maer den nombre van 42 menagen, 140 communicanten ende 12 kynder van 11 tot 14 jaer complet.

Vervolghens, het meeste ghemeente alsmede number van communicanten ende kynderen ten uytcante van de prochie ende seer verre van de kercke bij ende ontrent den voorseyden bosch van Houthulst teenemael ongelettert ende van soo aerne gestaethede dat sij sonder hulpe van de disschegoederen ende aelmoessen van particuliere personen niet en connen subsisteren.

Item, dat de gemelde prochie ende ten coste van de inwoonders derselver, sedert den jaere 1740 ende daervooren tot hedent den 3en meye 1770 ter assistentie van den heer pastor aldaer ende ten dienste van het gemeente, als teenemael noodtsaekelijck soo des sondaghs ende 's heylighdaegs als somtijds 's wekedaeghes, heeft geweest eenen tweeden priester religieus, soo tot celebreren de vroughmissen als tot andere noodtsaekelijcke diensten ende administratie van de heylege sacramenten, om reden aldaer sedert langen tijdt ontrent de 700 communicanten hebben geweest, ende ter causen voorschreven door den heer pastoor alleen niet en connen bedient worden.

Eyndelynghe, dat de prochiaenen van Clerckem geirne souden ende willen hebben eenen tweeden priester assistent, cappellaen ofte onderpastoor ten coste van d'eerweerde heeren geestelijcke thiendheffers aldaer, te weten, degonne van d'abdie van Anchin tot 2/3, ende degonne van het cappittel der cathedrale kercke van Sint-Donaes in Brugge, tot het resterende derde, soo op het fundament van alle hetgonne voorschreven als op het suffissant incomen van deselve geestelijcke thienden binnen de meergemelde prochie van Clerckem, doorgaende jaerlijcx beloopende meer als drie hondert en zes ponden grooten vlaemsch courant geldt.

Brugge. Archief van het Bisdom.
Klerken. Necessitas vicarii 1770,
katern van 8 folio's; f 2v-8.

E.I. STRUBBE